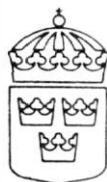

Motion till riksdagen

1987/88:U5

av Olof Johansson m. fl. (c)

med anledning av prop. 1987/88:66 om Sverige och den västeuropeiska integrationen

Mot.
1987/88
U5-6

Allmän inriktning

I propositionen 1987/88:66 om Sverige och den västeuropeiska integrationen markerar regeringen inledningsvis, att ett svenskt medlemskap i EG inte är förenligt med vår neutralitetspolitik. Därmed upprepas den bedömning som gjordes 1971 från svensk sida i samband med förhandlingarna om frihandelsavtalet. Bakgrunden var då den s. k. Davignonrapportens krav på ett närmare utrikespolitiskt samarbete inom EG.

Senare under 1973 skisserades det europeiska politiska samarbetets (EPS) grundläggande förutsättningar. Hösten 1985 lyckades EG-länderna förhandla fram den s. k. europeiska enhetsakten (EEA) som bekräftar EPS. Den andra nyheten var tilläggen till Romtraktaten med syfte att skapa en inre marknad inom EG. Det innebär ett fullföljande av det ursprungliga målet att åstadkomma fri rörlighet för varor, tjänster, människor och kapital inom EG.

Genom EPS åtar sig medlemsstaterna att så långt möjligt harmonisera sina positioner i såväl utrikes- som säkerhetspolitiska frågor. Därmed bekräftas nu liksom i början av 70-talet, att Sveriges neutralitetspolitik inte kan förenas med svenskt medlemskap i EG. Centerpartiet betonar nu liksom tidigare denna uppfattning. Vårt land kan inte ta på sig de förpliktelser som ett medlemskap i EG innebär. Därmed saknar denna fråga aktualitet. Detta principiella ställningstagande måste komma till klart uttryck vid riksdagens behandling av propositionen.

Propositionen utgår från ett brett europeiskt perspektiv. Det hör understrykas att den västeuropeiska integrationen ur svensk synpunkt inte bara är fråga om relationerna till EG utan till Västeuropa i dess helhet. Ur svensk synpunkt är det också av stor principiell vikt att Västeuropa i sin inre utveckling inte reser murar mot omvärlden utan eftersträvar öppenhet.

För vår del anser vi att begreppet EES, det Europeiska Ekonomiska Samarbetsområdet med öppenhet mot motvärlden, är uttryck för en principiellt riktig syn.

Innehållet i EFTA-EG-samarbetet har dominerats av den fria varuhandeln. Såsom vi framhållit i tidigare sammanhang är frihandeln inte ett mål i sig utan ett medel för en internationell arbetsfördelning som allmänt sett ger bättre välfärdsförutsättningar. Välfärden har emellertid inte enbart ett

materiellt innehåll. Även på handelsområdet måste därför sociala miljömässiga, hälso- och andra riskaspekter beaktas. För ett neutralt land har den nationella aspekten därjämte en speciell innebörd. Sammanfattningsvis kan vi konstatera att den västeuropeiska frihandeln varit fördelaktig för Sverige liksom för andra länder.

Mot. 1987/88
U5

EFTA, Norden och EG

I propositionen framhålls att den västeuropeiska integrationen enligt regeringens uppfattning bör omfatta EFTA-länderna och EG (EES). Centerpartiet har samma syn.

Bilaterala lösningar i olika riktningar får naturligtvis inte uteslutas men är inte det mest tillfredsställande. Helhetslösningar omfattande både EG och EFTA-området måste eftersträvas. Detta innebär att arbetet omfattar två konstellationer: ett alltmer integrerat EG med en inte oväsentlig överstatlig beslutanderätt (kvalificerad majoritet) och med utrikespolitiskt samarbete numera inskrivet i Rom-fördraget och EFTA dominerat av neutrala länder som gjort bedömningen att ett medlemskap i EG inte är förenligt med deras neutralitetspolitik. Denna politik inskränker också möjligheterna att på annat sätt överlåta beslutsrätt till överstatliga eller mellanstatliga organ.

Det svenska deltagandet i den västeuropeiska integrationen bör således i största möjliga utsträckning ske inom EFTA:s ram. Vi delar således uppfattningen att EFTA bör stärkas.

Samtidigt står det klart att EFTA-länderna inte har en alltigenom ensartad syn. Detta kan bero på politiska och konstitutionella förhållanden, som kan omöjliggöra erforderlig enighet. Framför allt bör emellertid uppmärksammas skillnader i geografiskt avseende som medför att med Västeuropa integrerade nordiska lösningar ter sig särskilt naturliga.

Från mittenpartihåll har i Nordiska rådet väckts ett medlemsförslag om att de nordiska länderna gemensamt skall analysera förutsättningarna för nordiskt samarbete i det västeuropeiska integrationsperspektivet. Inte minst är detta angeläget på områden där man i det nordiska samarbetet kommit längre än i Västeuropa i övrigt och där Norden sålunda särskilt bör kunna bidra till utvecklingen. I övrigt är det angeläget att analyserna på nordiskt plan kommer till stånd utan dröjsmål så att den nordiska aspekten inte åsidosätts. Det är inte möjligt att nu ange alla områden där det nordiska samarbetet är särskilt angeläget. I senare avsnitt anges dock fält där behovet redan nu är uppenbart.

Den sociala dimensionen

EFTA-konventionen och EFTA-ländernas frihandelsavtal med EG gäller handeln och således det ekonomiska området. Den nu pågående integrationen spänner över en rad samhällsområden. Det är därför angeläget att den i vid bemärkelse sociala dimensionen uppmärksammas och hävdas.

Vi delar självfallet uppfattningen i propositionen att Sverige tillhör Västeuropa historiskt, kulturellt och ekonomiskt. Det kan tilläggas att vi har

med övriga västeuropeiska länder gemensamma värderingar i fråga om demokrati, mänskliga rättigheter och rättssäkerhet. Detta är en väsentlig och avgörande grund för vårt deltagande i den västeuropeiska integrationen särskilt i fråga om den sociala dimensionen. Utgångspunkten för vårt deltagande i den västeuropeiska integrationen måste givetvis vara att vi kan hävda våra värderingar.

I vårt land, liksom i våra nordiska grannländer, värderas sysselsättningen högt. Det är vår bedömning att ett deltagande i integrationen ger en bättre sysselsättningsbas än att ställa sig utanför. Detta får emellertid inte innebära att sysselsättningen anses tillgodosedd med svenskt deltagande. Även i integrationssamarbetet måste sysselsättningen värderas högt med den styrande effekt detta får främst i ställningstaganden av ekonomisk-politisk innebörd.

Ett annat område med speciella svenska värderingar är miljön. Ur svensk synpunkt måste givetvis miljöaspekterna tillmätas stor betydelse på alla områden där de har relevans. Det är emellertid av särskild vikt att perspektivet inte inskränkes till produkters effekter på miljö, liv och hälsa etc., utan att man också inbegriper t. ex. tillverknings- och energiprocesser. De gränsöverskridande luftföreningarna utgör den främsta illustrationen till varför Sverige bör eftersträva en sådan bred inriktning.

En tredje aspekt som särskilt bör framhållas gäller formerna för hur socialt betingade värderingar fortlöpande skall kunna göra sig gällande. Samarbetet inom EFTA och med EG har hittills dominerats av varuhandeln, som huvudsakligen föranlett kontakter på regerings- och myndighetsnivå. När samarbetet breddas och får konkret innehåll på en rad områden är det angeläget att också deltagandet breddas. Därför bör sådana former eftersträvas att t. ex. företrädare för fackliga organisationer, olika slags intresseorganisationer och för arbetsmiljö och konsumentintressen bereds möjlighet till insyn och påverkan i europeiska organ och institutioner. Det är också angeläget att arbetet ges motsvarande förankring på svensk botten.

Regionalpolitiken

Såsom framhölls i en centermotion till riksmötet 1986/87 kommer de intensifierade strävandena inom EG att genomföra den inre marknaden sannolikt inte att medföra några omedelbara drastiska konsekvenser för svensk del. Det kan väntas att svenska företag, som redan är etablerade inom EG-området, får förstärkta incitament att förlägga verksamhet inom området. Likaså kan det väntas att andra företag får förstärkt benägenhet till etablering av verksamhet inom EG. Företag som inte har denna möjlighet, dvs. främst småföretag med avsättning på kontinenten, kan få vidkännas en konkurrensnackdel gentemot företag inom EG. På motsvarande sätt som vi kan iakttaga koncentrationseffekter på hemmamarknaden finns dessa också inom den europeiska marknaden med dess många stora företag.

Veterligt har inte EG eller västeuropeiska länder ur konkurrenssynpunkt invändningar mot den svenska regionalpolitiken. Detta är naturligt eftersom regionalpolitiken får anses etablerad och principiellt erkänd i Västeuropa. Möjligen skulle invändningar kunna resas mot sådant omfattande stöd till

stora industriella satsningar som i vårt land på senare år ägt rum i ett par storstadsregioner.

EG:s regionalpolitik har en speciell dimension, nämligen inriktningen på utveckling i de senast tillkomna sydeuropeiska medlemsländerna. Denna inriktning är värd respekt och erkännande. Samtidigt bör uppmärksammas att de regionala balansproblemen i Sverige inte har sin motsvarighet i de tätbefolkade kontinentala industriländerna. De ekonomiska koncentrations-tendenser som gör sig gällande inte minst på en stormarknad måste också uppmärksammas oavsett om vårt land deltar i integrationen eller ej. Den svenska utgångspunkten måste därför vara att avkall inte skall göras på rätten att göra insatser för regional balans genom infrastrukturella satsningar, stöd till företagsetablering och -utveckling, reducering av ogynnsamma avstånds-kostnader m. m. De nordiska EFTA-länderna har en samstämmig principiell uppfattning om sådana insatser som inte är konkurrensnedvridande. En nordisk samverkan är därför naturlig.

Tullunion

Mot bakgrund av att en tullunion 1971–1972 på svensk sida ansågs som en önskvärd lösning av relationerna till EG framhålls nu tullunionen som ett svenskt önskemål. Närmare motiv och innebörd redovisas inte, annat än att neutralitetsförbehåll skulle erfordras. Den väsentliga skillnaden mellan en situation då tullar och kvantitativa restriktioner mellan Sverige och EG kunde avvecklas endera genom en tullunion eller genom ett frihandelsavtal och en situation då avveckling ägt rum genom frihandelsavtalet berörs inte. Ej heller redovisas något om vilken förändring som en övergång från frihandelsavtal till tullunion nu skulle medföra. Det framgår att EG hela tiden ställt sig avvisande till en tullunion och alltså gör det. Däremot sägs inget om EFTA-länderna, om deras inställning eller tänkta roll. Frågan behandlas enbart som en Sverige–EG-angelägenhet utan antydning om vad följden skulle bli för relationerna till bl. a. de nordiska EFTA-länderna. I detta sammanhang föreligger således ett markant avsteg från det allomfattande västeuropeiska samarbetet som enligt propositionen bör vara vägledande för integrationsarbetet. Sammanfattningsvis har inte tillräckligt underlag presterats för ett ställningstagande av riksdagen.

Enligt vår mening bör samarbetet på jordbruks- och livsmedelsområdena inriktas på att uppnå en ökad frihandel. Detta måste för svensk del, liksom sannolikt för de nordiska EFTA-länderna, kombineras med åtgärder för regional balans genom livsmedelsproduktion i landets olika delar. Vidare måste den för neutralitetspolitiken nödvändiga försörjningen säkerställas.

För närvarande synes inte möjligheter föreligga för några större förändringar på detta område. Flertalet industriländer har omfattande överskott, vilket medfört stora problem i den internationella handeln med priskrig och förödande priser. Jordbruksfrågorna tillhör de mest svårlösta i Uruguayrundan i GATT. Resultatet – oavsett innebörd – kommer uppenbarligen att utgöra den s. k. yttre ramen för det västeuropeiska samarbetet. EG har stora problem med överskotten och den gemensamma jordbrukspolitikerna. De

stora kostnaderna har medfört en budgetkris så att gemenskapen för första gången gått in i ett nytt år utan fastställd budget. Läget är sålunda sådant att utvecklingen måste avvaktas.

Mot. 1987/88
U5

Tekniska handelshinder m. m.

Utformningen av myndigheternas föreskrifter som avser produktutformning av hänsyn till liv, hälsa, miljö, skydd för egendom, konsumentpolitiska skäl osv. varierar från land till land och ger därigenom upphov till tekniska handelshinder. Uppenbarligen kan dock inte alla skillnader i detta avseende bero på skillnader i grundläggande värderingar och ambitioner. Val av tekniska lösningar, mät- och provmetoder, former för kontroll osv. har historiskt sett i stor utsträckning skett från rent nationella utgångspunkter så att även närliggande eller lika värderingar gett upphov till handelshinder.

Vi har i avsnittet "Den sociala dimensionen" angett vissa allmänna utgångspunkter för det svenska deltagandet i den västeuropeiska integrationen till bl. a. denna del och understrukit vikten av att arbetet bedrivs under medverkan av berörda intressenter, främst företrädare för arbetstagarer, företag och konsument. Detta är av särskild betydelse i avseenden som berör arbetsmiljö och konsumentpolitik.

Det finns inte anledning att erinra mot vad som redovisats i propositionen om det pågående EFTA-EG-samarbetet och det svenska deltagandet i detta. Vi vill understryka vad som anförts om de olägenheter och kostnader som de tekniska handelshindren medför både för näringslivet och konsumenterna. I några avseenden finns dock skäl till påpekanden.

På veterinär- och växtskyddsområdet görs i propositionen den bedömningen att skärpta svenska villkor bör bli en följd av EG:s tillämpade reform på detta område. Detta sker under antagandet att husdjursjukdomar och skadegörare som nu finns endast i några EG-länder skulle spridas till det övriga EG-området, med ökade risker för svensk del. En förutsättning för propositionens slutsats är således att EG:s centrala institutioner skulle gå in för en kontrollordning som medför dessa konsekvenser inom gemenskapen och att detta skulle accepteras av berörda medlemsländer.

Miljö

Att på olika sätt främja en positiv miljöpolitisk utveckling i hela Västeuropa måste givetvis vara första utgångspunkten i våra relationer till EG på detta område. Samtidigt föreligger det en risk att den europeiska integrationen kan skapa svårigheter för en mer långtgående nationell miljöpolitik. För Sverige måste det vara en självklarhet att inte gå med på några restriktioner mot våra möjligheter att ställa mer långtgående miljökrav än vad som är accepterade i andra länder, även om dessa krav skulle kunna verka hämmande på det fria varuflödet.

På arbetsmiljöområdet är det av vikt att skilja mellan å ena sidan verktyg, maskiner och annan utrustning, som vid olämplig utformning kan medföra risker vid användningen och å andra sidan arbetsmiljön i vidare bemärkelse.

Det är det förstnämnda området, dvs. verktyg, maskiner och jämförligt, som representerar produkter som är föremål för handel och för de harmoniseringssträvanden som ingår i integrationsarbetet. I propositionen anges bl. a. att EG:s antagna direktiv om asbest inte motsvarar de svenska kraven, att lägen beträffande förslaget till maskindirektiv är oklart men att EG:s förslag avseende tryckkärl innebär regler som är mer krävande än de svenska. Allmänt sägs att de EG-direktiv som nu förbereds på detta område inte innebär några avgörande skillnader i skyddsstandard i förhållande till svenska bestämmelser. Vår slutsats av redovisningen i propositionen är att varje sektor eller område bör bedömas för sig. Därvid är det av värde att det nu etablerade samarbetet EFTA-EG ger möjligheter att påverka regelutformningen. Sak samma gäller det standardiseringsarbete som numera bedrivs i CEN och CENELEC på grundval av uppdrag från EFTA och EG. Det är av vikt att man från svensk sida deltar aktivt i detta arbete och att berörda svenska myndigheter bereds möjligheter att delta både på nationell och europeisk nivå.

I fråga om arbetsmiljön i vidare bemärkelse ställer EG vissa minimikrav som man avser höja. Det står emellertid medlemsländerna fritt att ställa längre gående krav. Den västeuropeiska integrationen bör följaktligen inte hindra något land att ha avvikande ambitioner och krav i detta avseende.

Transportområdet

EG:s politik på transportområdet är inriktad dels på att förverkliga den inre marknaden, vilket bl. a. innebär att nuvarande nationella regleringar och kvoteringarna av landsvägstransporter kommer att upphöra, dels på att utveckla transportsystemen.

EFTA-ländernas situation är olika. Schweiz och Österrike är belägna centralt i Europa och är "transitområden" för en mycket omfattande trafik, särskilt mellan EG-länder. Inte heller har de några intressen på sjöfartsområdet. De nordiska länderna har ett gemensamt intresse av goda anknytningar till det kontinentala Europa. För Islands del existerar inte internationell landtrafik.

Enligt vår mening bör Sverige eftersträva ett omfattande transportsamarbete och en liberalisering i Västeuropa på transportområdet. Häri bör ingå en ömsesidig liberalisering av landsvägstransporterna så att s. k. tredjelandstrafik tillåts. Strävandena inom EG att överföra transporter från landsväg till järnväg i form av s. k. kombinerade transporter är av stort intresse. Detta innebär att långväga tunga landsvägstransporter i stor utsträckning överföres till trailers, burna av tåg mellan olika destinationer. Ur miljösynpunkt är det angeläget att en sådan utveckling främjas. Järnvägsinvesteringarna och systemutvecklingen i vårt land bör följaktligen inriktas på sådana lösningar i syfte att kunna ingå i det europeiska systemet. Insatser av detta slag bör prioriteras framför utveckling och investeringar avseende s. k. höghastighetståg för personbefordran.

Vi är medvetna om att det kan ta tid innan EG till fullo genomfört sin aviserade politik på transportområdet. Tidsmässigt utrymmefinns således att utveckla det nordiska samarbetet. I propositionen framhålls att de nordiska

trafikministrarna beslutat att verka för att Norden blir ett enhetligt transportområde och att arbetet så långt som möjligt skall ligga i fas med harmoniseringsarbetet i övriga Europa. Enligt vår mening är detta en onödigt avvaktande attityd. De nordiska länderna har såsom nämnts stora gemensamma intressen på detta område. I fråga om systemlösningar kan viss avvaktan vara erforderlig för att få samstämmighet med tilltänkta kontinentala lösningar. I övrigt torde hinder inte föreligga för de berörda nordiska länderna att gå före. Detta bör bl. a. innebära att politiken för landsvägstransporterna samordnas oavsett hur snabbt utvecklingen till denna del kommer att gå i övriga Europa.

I fråga om luftfarten delar vi den i propositionen framförda uppfattningen att sådana samarbetsformer bör eftersträvas med EG, så att det genom SAS bedrivna nordiska samarbetet kan upprätthållas och utvecklas.

En sjöfartspolitisk proposition skall i enlighet med riksdagens begäran framläggas inom kort. I avvaktan på denna avstår vi från att här framföra synpunkter. Vi förutsätter dock att propositionen kommer att innehålla förslag som innebär ett svenskt deltagande i samarbetet både på nordisk och europeisk nivå och vill allmänt framhålla att sjöfarten har en väsentlig roll inom ramen för s. k. kombinerade transporter.

Massmedier

Det är angeläget att slå vakt om den nationella televisionen. Samtidigt måste det internationella medisamarbetet intensifieras.

Propositionen hänvisar till de kontrollmöjligheter som lagstiftningen om kabel-TV innebär. Vi har motsatt oss den lagstiftningen och vill här erinra om att det redan nu direkt mottas satellitsända TV-program i betydande omfattning i vårt land. Dessa omfattas inte av kabel-TV-lagen och kan av grundlagsskäl inte infogas. Den tekniska utvecklingen kommer därjämte att medföra att de direktmottagna sändningarna kommer att öka. Den svenska lagstiftningen i denna del kan inte tjäna som grund för internationellt samarbete. Från satellit direktmottagna TV-sändningar kan inte bemästras genom nationell lagstiftning i fråga om våldsskildringar, pornografi och hets mot folkgrupp. Instrumentet bör i stället vara internationellt överenskomna etiska regler. Vi anser det naturligt att man söker uppnå en sådan överenskommerlse på europeisk nivå.

Forskning och utveckling

I en motion från vårt håll till 1986/87 års riksmöte erinrades bl. a. om den mindre gynnsamma utvecklingen som Västeuropa i flera avseenden visat vid jämförelse med USA och Japan. Bl. a. gäller detta i fråga om teknisk utveckling och förnyelse. Det framhölls också att det för Sverige är angeläget att delta i olika FoU-program som etableras i Västeuropa genom EG.

I propositionen framhålls att en utgångspunkt för svensk medverkan i internationellt forsknings- och utvecklingssamarbete sedan länge varit att ansvaret för att säkerställa en ändamålsenlig orientering hos den svenska forskningen i första hand faller på forskarna själva och att de hänsyn som

därigenom ligger till grund för bedömningen främst är vetenskapliga. Denna utgångspunkt är enligt vår mening inte invändningsfri. Bl. a. kan finnas en risk att bedömningen görs med tyngdpunkt i enskilda forskares eller institutioners intressen. Värde av det bredare inflöde av rön och resultat till det svenska samhället, som generellt bör bli följden av internationellt samarbete, beaktas för närvarande inte i tillräcklig utsträckning. Synsättet bör nyanseras beroende på forskningsnivån. Såsom framhållits i propositionen har den nämnda utgångspunkten varit av stor betydelse för deltagandet i de naturvetenskapliga grundprogrammen och i COST-projekten. När det gäller den tillämpade forskningen bör ett brett och omfattande inflöde till det svenska samhället eftersträvas.

Vi hälsar det svenska deltagandet i EUREKA med tillfredsställelse. Detsamma gäller deltagandet i stimulansprogrammet SCIENCE som gäller att främja rörlighet och samarbete mellan europeiska forskare. Vi har ingen erinran mot att erforderliga medel ställs till förfogande. Det är också riktigt att Sverige söker medverka i de olika program som redovisas i propositionen. Särskild vikt bör emellertid för närvarande fästas vid de industriinriktade programmen; ESPRIT (informationsteknologi), RACE (kommunikationsteknologi), BRITE (basteknologi) m. fl. Det är ett framsteg att EFTA-länderna numera kan delta på projektnivå i dessa program.

Fullt deltagande i programmen är mycket angeläget för svenska företag och institutioner så att de kan delta på villkor som är för företag inom EG. Regeringen bör med kraft verka för överenskommelser av denna innebörd och ha beredskap att avsätta erforderliga resurser.

Ekonomiska frågor och tjänster

Med anledning av redovisningen av samarbete och samråd avseende den ekonomiska politiken, som i Västeuropa sker i olika grupperingar, Norden, EFTA och EG, vill vi förorda att man från svensk sida eftersträvar ett gemensamt västeuropeiskt forum. De västeuropeiska länderna ingår visserligen i OECD, men europeiska frågor och bedömningar kommer där lätt i skymundan till följd av dominans av de stora länderna eller konstellationer av EG–Japan–USA. I ett västeuropeiskt forum borde ingå samtliga EFTA- och EG-länder för gemensam behandling av ekonomisk-politiska frågor i Västeuropa. I ett sådant forum skulle de små västeuropeiska länderna kunna göra sig gällande på ett bättre sätt än i befintliga fora.

Inom EG är differentierad mervärdeskatt snarare regel än undantag. I vår motion om skatterna har vi föreslagit att mervärdeskatten skall differentieras. Härigenom skulle en harmonisering ske med det system som enligt EG:s direktiv kommer att bli dominerande i Västeuropa.

Vi vill i detta sammanhang erinra om den svenska kilometerskatten på lastbilar vilken avviker från drivmedelsskatten i andra länder. Kilometerskatten medför kontroll och byråkrati vid gränspassagerna som kan undvikas om drivmedelsskatt införs. De kontrollproblem som var motivet för att införa kilometerskatten har i andra länder kunnat lösas med bibehållen

drivmedelsskatt. Då samma möjligheter bör finnas i vårt land bör kilometer-skatten tas upp till omprövning.

I fråga om finansiella tjänster hänvisas i propositionen till olika pågående utredningar. Sverige bör enligt vår mening inrikta sig på att den växande tjänstehandeln – liksom varuhandeln – bör ingå i den västeuropeiska integrationen, däribland de finansiella tjänsterna. Förutsättningarna bör givetvis utredas närmare. Om det inte ingår i de åberopade utredningarnas direktiv att ge arbetet nämnda inriktningar bör tilläggsdirektiv utfärdas.

Mot. 1987/88
U5

Personers rörlighet

Vi vill först erinra om att den gemensamma nordiska arbetsmarknaden och passfriheten i Norden fungerar väl och medfört att den nordiska samhörigheten och förståelsen stärkts och att samarbetet mellan de nordiska länderna utvecklas. I sistnämnda avseende syftar vi främst på att den gemensamma arbetsmarknaden underbyggs med samarbete och åtaganden länderna emellan på den sociala trygghetens område.

I EG återspeglas samma grundmönster, dvs. till den gemensamma arbetsmarknaden är sociala trygghetsåtgärder kopplade. I så måtto finns förutsättningar för ett samarbete mellan Norden och EG. Vi delar således den allmänt positiva syn som propositionen återspeglar men konstaterar samtidigt att spörsmålen inte är tillräckligt klarlagda för ett ställningstagande.

I fråga om passfriheten har EG ännu inte kommit till beslut men avser att göra det före 1992. Vi delar också här den allmänna syn som kortfattat redovisas i propositionen och vill särskilt understryka angelägenheten av att Danmark kvarblir inom den nordiska passfrihetens ram.

Dessa spörsmål om den personliga rörligheten är av speciell karaktär och inrymmer många känsliga avvägningsfrågor. Som exempel kan nämnas åtgärder mot terrorism och narkotikasmuggling, frågor om invandrings- och flyktningpolitik, en gemensam arbetsmarknads funktion och effekter under onormala förhållanden m. m. Vi anser därför att en parlamentarisk utredning bör tillsättas för kartläggning och beredning av här berörda frågor.

Eftersom de nordiska länderna i hög grad är berörda är det önskvärt att ett motsvarande beredningsarbete bedrivs parallellt i dessa länder. Självfallet måste också samråd förekomma länderna emellan.

I fråga om utbildnings- och ungdomsfrågor, nämligen ERASMUS och COMETT-programmen och ömsesidigt erkännande av examina, är det oklart om det i propositionen åsyftas en lösning Sverige–EG eller om en bredare lösning avses. För vår del vill vi framhålla att på områden som dessa bör ett samarbete omfattande alla EG- och EFTA-länder komma till stånd.

I detta sammanhang vill vi också beröra en fråga om personers rörlighet som har samband med varu- och tjänstehandel. Inom Västeuropa finns i dag åtskilliga hinder för s. k. nyckelpersoner. Detta gäller t. ex. personer i ledande ställning eller med specialistkompetens vid utförande av leveranser i form av entreprenader, installationer och inbegripna service- och reparations-tjänster. Även ledande befattningar i företag bör omfattas. Det får anses angeläget att man söker lösa problemen i dessa avseenden med förtur,

dvs. utan att avvakta de ovannämnda arbetsmarknadsfrågorna. Vi förordar att detta tas upp från svensk sida med sikte på en bred lösning. Denna bör givetvis präglas av ömsesidighet.

Mot. 1987/88
U5

Parlamentarisk delegation

I en motion till förra riksmötet föreslog vi att en parlamentarisk utredning skulle tillsättas för att medverka vid beredningen av de västeuropeiska integrationsfrågorna. Utvecklingen har medfört att det kravet fått ökad tyngd. Kartläggningar och beredningar, internationella kontakter i olika former, samråd och förhandlingar har ett internt arbetes karaktäristiska drag. Det bör ankomma på regeringen att ta ledningen och ansvaret för detta arbete. Det är emellertid inte tillfredsställande om riksdagens roll inskränks till att anta eller förkasta förslag som är resultatet av internationella förhandlingar. Därför bör en parlamentarisk delegation tillsättas för att kunna medverka vid handläggningen av integrationsfrågorna. Denna bör ha insyn i det löpande beredningsarbetet såväl inom landet som internationellt och vara forum för avstämningar om principiella riktlinjer och inför viktiga förhandlingar. Vi är övertygade om att en sådan delegation skulle främja politisk enighet i fråga om den västeuropeiska integrationen.

Hemställen

Med stöd av det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den allmänna inriktningen av Sveriges arbete vad gäller den europeiska integrationen,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Norden och EFTA-organisationens roll i EG-förhandlingarna,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den sociala dimensionen i EG-samarbetet,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts regionalpolitiken,
5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om EG-samarbetet på jordbruks- och livsmedelsområdena,
6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kontrollordningen på veterinär- och växtskyddsområdet,
7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inriktningen av samarbetet på miljöområdet,
8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om harmonisering av bestämmelserna på transportområdet,
9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den internationella mediapolitiken.

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om svenskt deltagande i det europeiska forsknings- och utvecklingsarbetet,

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utbildnings- och ungdomsfrågor, t. ex. inom ERASMUS-projektet,

12. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utredning kring tjänstehandeln och de finansiella tjänsternas roll i den europeiska integrationen,

13. att riksdagen begär att regeringen initierar ett gemensamt västeuropeiskt forum för ekonomiskt samarbete enligt det anförda,

14. att riksdagen hos regeringen begär en översyn av kilometerskatten enligt det anförda,

15. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om personers rörlighet,

16. att riksdagen hos regeringen begär att en parlamentarisk utredning ges i uppdrag att se över konsekvenser av en ökad rörlighet i Europa, enligt det anförda,

17. att riksdagen hos regeringen begär att en parlamentarisk delegation tillsätts med uppgift att följa handläggningen av de europeiska integrationsfrågorna.

Stockholm den 25 januari 1988

Olof Johansson (c)

Karl Erik Olsson (c)

Karin Söder (c)

Nils G Åsling (c)

Gunnar Björk (c)

Britta Hammarbacken (c)

Pär Granstedt (c)

Karin Israelsson (c)

Görel Thurdin (c)

Gunnel Jonäng (c)

Bertil Fiskesjö (c)

Gunilla André (c)

Per-Ola Eriksson (c)

Börje Hörnlund (c)

Agne Hansson (c)